

בעריכת אשר פויכטוונגר
alongarin@gmail.com

נעלה!

כניסת שבת 16:23
מוצאי שבת 17:23

עלון

גרעין תורני הרצליה

"וזר יקום איו..."

מס' 1129 פרשת לך-לך ה'תש"פ

הרב דוד הורדן

ראש הגרעין התורני הרצליה

תורת חיים

ברית קודש

הזה, וכן עשו, עד שלא מצאו ביצה בכל ארץ ישראל ולבסוף התפללו שיחזור היצר שהרי הוא קיומו של עולם.

וכן מובא במדרש "רב בריה דשמואל בשם שמואל אמר "וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד" זה יצר הרע, וכי יצר הרע נקרא טוב? אלא ללמד שאלמלא יצר הרע לא היה אדם נושא אשה, ולא מוליד ממנה בנים, ולא היה העולם מתקיים".

אכן ישנם דתות שאמרו שהאדם הקדוש הוא זה שלא נושא אישה, מכיוון שאי אפשר להתמודד עם היצר. ויש שלהפך שנכנעו לגמרי ליצר, אך עם ישראל יודע שבכוחו לקדש ולעזוב את היצר ועל כן נחתמנו באות ברית קודש, וזאת על פי הטעם שמביאים הראשונים למצוות המילה להזכיר לאדם מה מטרת היצר, ושלא ייפול ברשתו ויעשה העיקר טפל והטפל עיקר. וכפי שכותב בעל העקידה "כפי גודל הטומאה שיכולה להתפרץ משם בעוד היצר שולט, כך גודל הקדושה הבאה מאותו מקום".

וכך כותב הרב קוק זצ"ל בעולת ראייה (חלק א, עמוד שצז): "הערלה אינה נותנת לאהבה זו להתעזר, והצד הבהמי החמרי שלה גובר על הצד האידיאלי, והשכרון הבשרי מזהם את כל הנטיות הנאורות והיפות, היא אוטמת את נביעתה של תשוקת החיים ממקור הכל, ומטה אותה לצד החלקיות והפרטיות המנותקת ממקור הכל. ואנו נכנסים לברית-קודש שעל-ידו מתגלה הצביון של המשכת החיים לדורות בתכונה הקשורה ליסוד הכל, אשר בהופעת אורו מובלעים כל החלקים בזיו הכללי של הכל ומאירים גם הפרטים בזיו אשר למקור הכללי של הכל. המילה מכינה את האפשרות לתכונת ההתעלות של האהבה כפי מה שהיא מוטבעה בצורתה הרוחנית של רוממות הנפש, עד שאפילו בעת התגברות הגופנית אינה עוזבת את אורה הרוחני. על כן יהיו נמשכים על ידה ילדי קודש פרי אהבה טהורה".

בסוף הפרשה אברהם מצווה במצוות המילה, ואמרו בגמרא (נדרים לב, א): גדולה מילה שאין לך מי שנתעסק במצוות כאברהם אבינו, ולא נקרא תמים אלא על שם המילה, שנאמר: 'התהלך לפני והיה תמים ואתנה את בריתי ביני ובינך'. וגדולה מילה ששקולה כנגד כל המצוות שבתורה, שנאמר: 'כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל'. גדולה מילה שאלמלא מילה לא נתקיימו שמים וארץ, שנאמר: 'אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי'. על מצוה זו הביאו הראשונים טעמים שונים וביניהם שיהיה אות קבוע בגופם, להבדילם משאר העמים בצורת גופם כמו שהם מובדלים מהם בצורת נפשיותם (ספר החינוך), וכן להחליש את היצר (רמב"ם) או להזכיר לאדם שביצר יש להשתמש באופן המותר והראוי (ריה"ל).

לאחר המבול הקב"ה חוזר ומצווה את נח מספר פעמים על מצוות "פריה ורביה" ובפשט הדברים הטעם ברור שהרי זה עתה בא מבול לעולם, ויש צורך למלא ולאכלס שוב את העולם. אך ר' צדוק הכהן מלובלין מסביר שנח פחד לעסוק בפריה-ורביה, בגלל שהיצר הזה הוא זה שהביא למבול "כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ", - "אמר רבי יוחנן: מלמד שהרביעו בהמה על חיה, וחיה על בהמה, והכל על אדם, ואדם על הכל" (גמרא סנהדרין קח, א). היצר הזה הוא כ"כ חזק וכ"כ מסוכן שנח אחר המבול העדיף לא להתעסק איתו והיה צורך לציווי נוסף על פריה ורביה. וזאת על מנת להזכיר שהכח הזה של היצר הוא להביא חיים לעולם, אמנם הוא חזק ויכול להיות הרסני אך זה דוקא בגלל חשיבותו הגדולה. וכדברי חז"ל (גמרא סנהדרין דף קז) "אמר רבי שמעון בן אלעזר: יצר תינוק ואשה - תהא שמאל דוחה וימין מקרבת".

הגמרא (יומא סט) מספרת על אנשי כנה"ג שלאחר שביטלו את יצר העבודה זרה, רצו לבטל גם את היצר